

kraftig Tone, og det ærede Medlem vil erindre fra sin Manddomstid, at den Opposition, der bekæmpede hans moderate Politik, ingenlunde sparede paa Krudtet. Jeg erindrer for Eksempel en berømt Dag, den 1. April 1894, da den nuværende højtærede Konseilpræsident vendte sig mod det ærede Medlem og hans Parti og brugte Lignelsen om Hunden, der vender sig mod sin egen Spy. Ja, den Tone fandtes den Gang. Da vare Folk saa indignerede, saa oprørte over det daværende Forlig, fordi de fandt, det var en Opgivelse af Kampen for den fulde Sejr, at den indre Harme drev dem til de stærkeste Udtryk. Det ærede Medlem maa ikke forundre sig over, at vi, der nu se Kampen opgiven der, hvor vi havde Mulighed for at vinde en ren og fuld Sejr, ogsaa kunne indignerres, og at der derfor under Forhandlingerne kan undslippe os stærke Udtryk, som svare til den Indignation, som jeg meget godt kan forstaa, at et gammelt moderat Medlem ikke kan dele.

Det ærede Medlem sagde, at det, der her foreligger, er ikke 1866 om igen, men at det i Virkeligheden er et Fremskridt. Men hvad var det, der skete i 1866? Ja, det var fra en vis Side set noget lignende. Det ærede Medlem ryster paa Hovedet, men det ærede Medlem maa ikke glemme, at vi den Gang havde to Landsting, nemlig Rigsraadets Landsting og Rigsdagens Landsting, og at Rigsraadets Landsting kun var sammensat af Medlemmer, udgaaede fra den privilegerede Valgret, medens Rigsdagens Landsting var udgaaet af den almindelige Valgret. Det, som demokratiske Mænd den Gang med Tschering, Grundtvig o. s. v. i Spidsen hævdede, var, at man skulde føre Forfatningskampen fra Aaret 1866 til Ende, til en ren, klar og hel Sejr. Men ved det daværende Forlig blev det til, at man skar midt over, det blev et Kompromis, et Landsting, der ikke var saa reaktionært som Rigsraadets Landsting, men heller ikke saa demokratisk som Rigsdagens Landsting. Det, man gjorde, var i Virkeligheden at skære over og lave et Landsting, halvt udgaaet af den almindelige Valgret og halvt af den privilegerede Valgret. Der er slet ikke ringe Lighed mellem, hvad der skete i 1866, hvad der skete i 1894, og hvad der sker nu i 1908. Der er ikke ringe Lighed der imellem, selv om Tidsomstændighederne ere forskellige.

Maa jeg saa kun sige til det ærede Medlem for Assens, at naar han talte om Tjenestefolkene, som ikke gad opholde sig

2 Aar i deres Kommune, viser det ærede Medlem, at han har meget ringe Begreb om Tjenestefolkenes Kaar og om Arbejdernes Kaar overhovedet. Det er ikke saadan, at en Tjenestekarl eller Tjenestepige eller Arbejder ikke gider blive i en Kommune. Nej, det er saadan, at de nødes til af deres Forhold og Omstændigheder at søge andre Steder hen, det er noget, som netop Arbejdere og Tjenestefolk maa, medens de bosiddende, de besiddende ganske anderledes kunne blive paa Stedet. Saa det viser, at det ærede Medlem ikke forstaa Kaarene for de Folk, her er Tale om. (*Berntsen*: Det gør det ærede Medlem jo heller ikke). Det viser sig ved det ærede Medlems Tale, at jeg forstaa disse Kaar bedre end det ærede Medlem. Det er naturligt for de Folk, der ere længst nede og staa daarligt i Samfundet, at de søge hen, hvor de kunne faa bedre Vilkaar. (*Berntsen*: De staa hellere og fryse paa Gaden). Ja, ved denne Afbrydelse røber det ærede Medlem ikke blot, at han er en moderat Mand, men at han er inde i en fuldstændig konservativ Tankegang, det er den almindelige agrariske Tankegang, at de staa hellere og fryse paa Gaden end blive i deres Arbejde paa Landet, og at de drage til de store Byer, fordi de ikke gide arbejde hjemme. Ja, den Tankegang kende vi fra Proprietærerne og Godsejerne Landet over, men det er ingen demokratisk Tankegang og heller ingen ny Tankegang.

Jeg har saa nogle Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem fra Løvel (Anders Nielsen). Det ærede Medlem optraadte i Eftermiddag som Nutidshistoriker, ja tilmed som Forfatter af Nutidens hemmelige Historie. Han fremdrog, hvad der efter hans Hukommelse var sket under Fællesudvalgets og Underudvalgets Forhandlinger i Fjor. Han sagde, at man den Gang anvendte netop den fuldkommen korrekte parlamentariske Fremgangsmaade, og at naar man nu ikke i Aar har fulgt den, ligger det i, at der skete saadanne Indiskretioner sidst, at denne Fremgangsmaade er bleven umulig. Nu vil jeg dertil sige, at den Fremgangsmaade, der fandt Sted angaaende Valgretslovens Behandling i Fjor Vinter, var ikke saa fuldkommen korrekt parlamentarisk, som det ærede Medlem i Dag vilde give det Udseende af. Nej, Sagen var den, at der fremkom i Fællesudvalget eller rettere i Underudvalget et helt nyt Forslag, nemlig de frikonservatives bekendte Forligstilbud, de 6 Punkter, men efter parlamentarisk korrekt